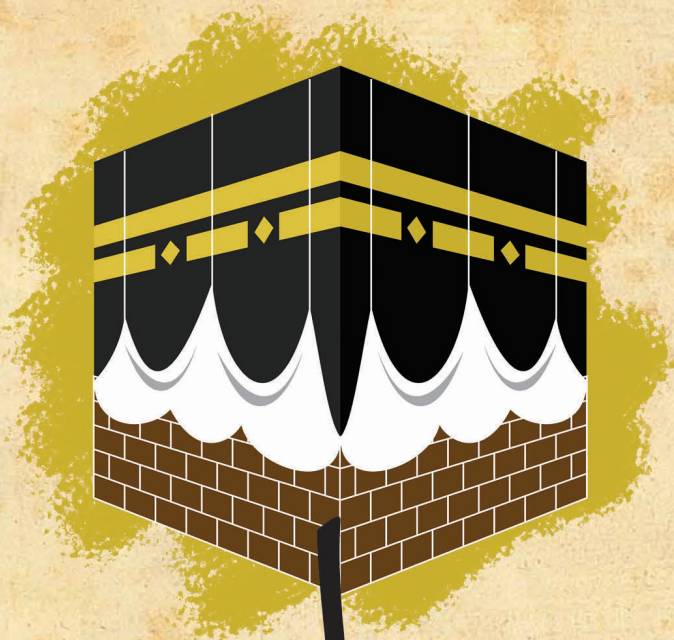

زنجیره‌ی
سفر

قبیله

د. عومەر عه‌لی

زنجیره (سفر)

قبیله

د. عومر علی

ناوی کتیب: **قبیله**
نوسه: **عومهر علی**
دیزاینی ناوهوهو بهرگ: **توانا نهحمهد**
چاپخانه:
تیراژ:
نرخ:

ژماره (ای سالی) ای
لهبه‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کانی پیدراوه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا
فَوُودًا وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوُودُوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ)

دهستپيك

زۆر له كهسايهتیه سياسی و دینیه كان كاتپك دهچنه تهمه نه وه دهسته كه ن به نووسینه وهی ئەزموونه كانیان بۆ ئەوهی وهچه كانی داها توو لپی سودمه ندبن، به شیکي زۆر له بهرهمه زانستی و مرۆیی و فکریه كان چیمای ئەو كهسانه ن. هه شبوو له میژوو دا کاریگه ری به هیزو بهرچاوی هه بووه به لام درهنگ کارکردنی له م بواره دا به مردنی بهرهمه كان ته نها له بیري ئەو وهچه دا وهك سود ماونه ته وهو ئیسته ئیمه پیمان ئاشنا نین، به تایبته له كۆندا كه رهسته كانی گه یاندن به وهچه كانی داها توو زیاتر نووسین بووه و زهحمه تیش بهرهمه ها توون، دواتر به فراوانبوونی كه رهسته كان و تۆماری دهنگی و دواتر رهنگیش ئیسته پاساوی گه یاندنی بهرهمه كان به وهچه كانی داها توو كه متر بووه ته وه، چوون هه یه دهستی نووسینی نی یه ده توانیته به دهنگی بیته و له پریگه جیاوازه كانه وه بهرهمه كانی هه م به وهچه كانی داها توو وه هه م بۆ مه ودا یه کی فراوانتر بگه یه ن، خو ئەگه ره وه ریشگی پیت بۆ زمانه كانی تر بیگومان به سودترو فراوانتر ده بیته، راستگۆی له کاره كانداو به پۆچیه تی پا كه وه گه یاندنی دواتر خوا ی گه و ره

كەسانى تىرى بۇ دروست دەكات ئەو رېگە خېرىە فراوان و دريژتر بېتەو، وەك دەبىنىن كەسىك لە كويىدا بەرھەمە كەى جېھېشتووە كەسىكى تر لەويوہى بەردەوامى پېداوہ، وە زۆر لەو بەرھەمانە ھەبووہ دوای سەدەيەك وەرگېراون و ئېستەش كاريگەرى ئەوتۆى خۆيان لە ژيانى چىنيكى زۆرى كۆمەلگەدا ھەيە، ھەتا ھەبووہ لە بوارى ياسادانان و حكومە تيشدا سودى ئەوتۆى خۆى ھەبووہ...

تا زوو مرۆقەكان خۆيان كۆكەنەوہو كارەكانيان بخەنە ئەو چوارچېوہ سودبەخشەوہ بە تايەت ئېمەو مانان كە برىواى تەواومان بە پاداشتى ئەم كارانە ھەيە ھېشتا ھەر درەنگە، گەرچى وەك تەمەن و ئەزموونىش لەوانەيە من منداڵ بىم بۇ دەستپيكردىنى ئەم كارە بەلام مردن كات و ساتى بۇنى يەو زووكردىنى كارەكان گەر پيشتى نەخات دوای ناخات، وە لەگەل رۆشتنى تەمەندا كارەكانى داھاتووش ھەر لەسەر ھەمان چوارچېوہ دەبېت و مردنىش ھەركات يەخەى گرتىن كارەكان بە مردن نەفەوتېت، گەرچى بە برىواى من ئەو گومانە لە بەرانبەردا ھەبېت بەلام خۆم دەزانم چەند كارم فەوتاون و بەھۆى بەرنامەى قىبلەوہ دەتوانم گەر ھەمووشى نەبېت بەشېى زۆرى بگەرېنمەوہو يەشتا دەرفەت لەبەردەمدايە گەر خىواى گەورە مۆلەت بدات.

ژيان تاقىكردنەوہيەكى خىواىى يە، لە خۆشى، ناخۆشى،

لەش ساغی، نا ساغی، جیگیری، ئاوارەیی، خویندەواری، نه خویندەواری، ژن و مندال، نهبوونی ژن و مندال، دەستەلات، بی دەستەلاتی، کاتداری، بی کاتی، شتوومەك، بی شتوومەکی...
تاد

هەموو ئەوانەیی سەرەووە زۆری تریش دەرچوون لە تاقیکردنەووەکی دەرئەنجامی خۆی هەیه، هەیه وەك قوتابی تەمەل بەلایەووە ئاساییە بکەوێت و زۆریش پێی خۆشە هەر نهخوینیت و واز بهینیت، هەیه هەر ئەوئەندە بزانیت دەردهچیت هەول دەدات، هەشە پێی خۆشە لە پێشەنگەکان و دیارەکان بی، هەشە کەمتەرخەم بوو لە رابردوودا و گەرپاوەتەووە نایەوێت چیتەر لە بەدبەختی رابردوودا بژیتەووە...

هەرۆك هەشە ژيانی بو خوا سولحاوہکانی رابردووی لە پیش چاوە دەیهوێت ئەمیش خشتیک لە جیگەیهکی دروستدا دابنیت و تا دواي خۆی خەلکی رەحمەتی بو بنیرن و بییت بە چاکەیهکی بەردەوام بوی...

سەرکەوتن لە تاقیکردنەووەی خوای گەرە داوای کۆمەلە کاریک لە مرقەکان دەکات، هەیه تەنھا بە باوەرپوون بە دل خۆی لە کارە گرنگەکانی تر دەدزیتەووە، هەیه باشتر تیگەشتووە دەلی نا باوەر ئەگەر راست بییت دەبییت کرداری بەدوادا بییت، هەشە فراوانتر لە کارەکان تیگەشتووە دەلی راستە نوێژو عیبادهت کارگەلیکی زۆر باشن بەلام تەنھا ئەوانە بەس

نى يە، چوون عىبادەت بۇ خۆتەو كارگەلىك كە بىيىتە مايەى رېنموونى دەوروبەر ئەويىش ھەر داواكراو، ھەيە جوانتر لە راستىيەكان تىدەگات و دەلى سەرکەوتن لە تاقىکردنەوھەكان سوپاسگوزارى خواى گەورەى دەويىت، سوپاسگوزارىش نايىت ھەرۈەك باوہرەكە تەنھا لە دلدا يىت و باشترە بە كرددار ئەوھش دەرېخريىت، جگە لەوھى سەرقالى بە كارى چاكەوھ ئارامى بە دلەكان دەبەخشىت و ھەويى كارە گشتىيەكانە... بۇ نموونە سوپاسگوزارى لە كارەبا، ئەنتەرنىت، كۆمپيوتەر، گشت ئەو كەرەستە خزمەتگوزارىانە تەكنەلۇژىيە سەردەم بەرھەمى ھىتاوھ چۆن بكرىت؟ ھەيە تەنھا وەك كەرەستەيەكى خۆشى بەكارىان دەھىيىت و بەديار تۇرپكى كۆمەلايەتى وەك فەيسبوك گشت كاتەكەى بە شتگەلىك دەكوژىت دواتر بەشى ئىسراھەتە دونيايەكەى خۆشى ناھىلپتەوھ چە جاي قىامەت، ھەشە لە خەوھكەى خۆى دەگرىت بۇ بەكارھىتانى لە رېگەى دەعوھو رەواندەوھى گومان و يارمەتى دانى خەلكىدا...

كورت و پوخت خۆشبەھالى ئەوھى ئىمان بە باشى لە دلدا جىگىر دەيىت، دواتر عىبادەتەكانى بە باشى دەكات، لە گشت دۇخەكاندا ئارامگر دەيىت و ھەقى نىعمەتەكانى خواى گەورە بە باشى دەدات و لەو كەسانە دەيىت دواى مردنى كارى چاكەى لەناو كۆمەلگەدا دەمىنپتەوھو ھۆكارى ئىصلاھى بەردەوام دەيىت.

قىبىلە چى يە؟

قىبىلە ۋەك ناو ۋە جىگە پوونە، كە دەكە ۋىتە كەعبەى پىرۆزە ۋە ۋە لە گشت دونىادا مسولمانان لە نوپزەكانياندا پۆژى پىنج جار بەلانى كەمە ۋە پووى تىدەكەن، قىبىلە ئەو ئاراستە راستەيە كە خىۋى گەورە ھەلى بژاردوو ۋەك تاكە پوۋگەى راستى و ون نەكردنى پەيامە گەورەكانى قورئان، ۋە پەيام لەم پوۋگەدا بە گشتى و كۆمەل داۋاى يەك ئامانجى و يەك رېگەييمان لى دەكات كە ئەۋىش لە قورئاندا دەستىشان كراۋە بە (صراط المستقيم) دەستىشان كراۋە...

كە سەيرى قورئان دەكەين، پەيامەكانى ۋەك پوۋگەكەى پوون و ئاشكرايە، بەلام ھەۋلىكى دەۋىت بۇ دەرختى، ھەروەك چۆن پۆشتن بۇ كەعبەى پىرۆزو نىزىكى لە قىبىلە ۋە ھەۋلى دەۋىت...

ئىسلام بەرنامەيەكى زۆر پتەو بە پلانە، فېرمان دەكات چۆن سود لە نىعمەتەكانى خىۋى گەورە ۋەرگرين و چۆن سود لە دونيا ۋەرگرين و بىكەن بە بەھەشت پىش بەھەشتى قىامەتى، بەلام زۆرجار مەۋقەكان خىۋان ھەزبان بە يارى كردنە بە ئاگر، كە ئاگرىشان تىبەربوو ئەوسا خىرا ھاوار دەكەن...

*سالانىكى زۆرە سوپاس بۇ خىۋى پەروەردگار كەم تا زۆر بە چەندىن

شېۋازى جۆر بەجۆر كارى دەعوەو بانگوازيمان ھەيە، ۋەك پېش نوۋېژ و
ووتاربيژ لە مزگەوت، كۆرۈ سيمينار، نووسىنى كىتېب، نامىلكە، بەشدارى
لە نووسىنى كىتېبى ھاۋرې و دۆستاندا، نووسىن بۇ رۆژنامەو گۆقار و
پېگەكانى ئەنتەرپت، دامەزراندنى كارى راگەياندىنى جۆربەجۆرى خېر،
فەيسبوك و جېگە تىرىش...

بەباشم زانى لە ژېرناۋېكدا كارەكان زياتر پوخت و بە بەرنامەى وردترەو
بكرېن و بېت بە رېچكەيەك و بەردەوامى لەسەرى تا مردن ان شاء الله،
زۆرجار سەرەتايى كارەكان بە پەرشوبلاۋى دەست پى دەكات و دواتر
ئەقلىەتى كۆكردنەو دەروست دەبېت، ۋەك لە پياۋە بە ئەزمونەكانەو
فېربوۋىن، ھەبوۋە تا مردن فرىاي ئەو كۆكردنەو نەكەوتوۋە، ھەبوۋە كۆتا
تەمەنى بۇى تەرخانكردوۋە، بەلام باشتەرە تا زوو تىرىت و لەسەر رېرەۋىكى
دىاربېت، چوون مردن كات و ساتى بۇنى يەو ھەركات مردن ئەمرى خۋاي
پېكراو رۆحەكەى بردەوۋە بۇلاى خۇى لەسەر ئەو بەرنامەو كارەبېت سا
بەلكو بېتتە كۆتايەكى باش حسن الخاتمە بۇمان امين...

ھەرۋەك پېمان چاك بوو ئەو كارانەى كە دەيكەين رېگەى بلاوكردنەو ھەكەى
فراوان بېت، بە نووسىن و ھەمىش بە دەنگى و قىدىۋۆش بېت، خۋاي گەورە
ياۋەر بېت ھەۋلى بۇ سەر زوبانەكاي تىرىش بدىت بە تايبەت عەرەبى و
ئىنگىلىزى...

زۆرن ئەوانەى گومان بلاو دەكەنەوۋە لەسەر ئىسلام، قورئان، پېغەمبەر

درودی خوی له سهر بیټ، پیغهمبه ران سهلامی خویان له سهر بیټ، پیاو
چاکان، میژووی ئیسلامی، بزاقه ئیسلامیه کان...
ئهرکی شاره زایانیشه ئه وهنده ی پیاان ده کریت ئه و گومانانه بره ویننه وه
له ژیر پۆشنایی قورئان و به شیوازیك که قورئان داوای کردووه، به ئومیدی
ئه وهی بیټ به مایه ی رپنموونی بۆ ده وروبه رو پوچهل کردنه وهی سیحرو
جادوه کان...

پېرەوى كار كوردن

گەر سەرنجى قورئان يان ئىسلام بە گشتى بدەين دەبىنن كارەكان بەرنامە پېزى وردو درېزى بۇ كېشراو، ھەموو كارەكان پەيوەندى رېكخستن و پتەوى تېدا دەبىنېرت، گشت ئەوانە پركەرەوھى پېداوېستىيە مروپيە كانىشە.

بە سوود ۋەرگرتن لەو دەرفە تانەى كە ئىسلام دايناو ھەش كارەكانمان بەو ھەو ھە گرى دەدەين سا بەلكو بە بەرەكەتى ئەو كاتانەى كە خواى گەورە جىايى كردوو ھەو ھە عىبادەتى زىاتر تېدا جەختى لەسەر كراو ھەش بە تېكەلى جەستەيى و پۇحى كارەكانى خۇمانى تېدا ئەنجام بدەين، ھەك مانگەكانى رەمەزان، پۇژانى ھەينى، كۆرۈ كۆبۈنەو ھە ئاينەكان، تا بتوانين كارەكانمان بۇ چىنېكى دىارى كراو بېت ھەك دەرچەى ئەنجامدانى كارەكان، ھە دواتر بە نووسين بېت بۇ خوئندەوارەكان و بمېنېتەو ھەك خەيرېكى نەبراو، ھە بە تۆمار كراوېش ھەبېت بۇ نەخوئندەوارەكان و خەلكېش بە گشتى...

لېرەو ھە ئاگايانەى زىاترەو ھە دەستېدەكەين و تا ئەو كاتەى خواى گەورە وېستى لەسەر بېت و ئەمانەتى پۇحەكەمان لى دەستېنېتەو ھە ئەمە پېرەوى كارمان دەبېت...

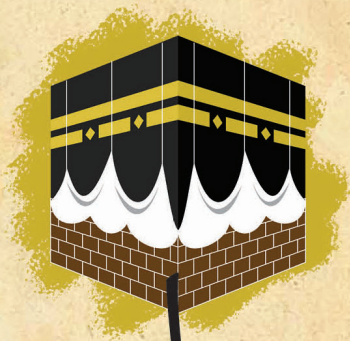
كارەكانمان بە پېى پېداوېستى جېگەى كارەكان دەبېت، و دواتر بە نووسين

و تۆماركراویش بلاق ده بیته وه.

داواكارم له خواى گهوره نه وه ندهى ته مه نمان خیری تیدایه بمانه یلیته وه و له ریگه ی نه م كارانه وه ته رازوی قیامه تمانی پی قورس بیته و له دواى ئیمه ش كه سانیک دروست بن دریژه پیده ری هه مان ریپره و بیت و قیامه تی هه موولایه کمانی پی پرووناك بیت..

گرنگ له كاردا كرداره نه ك ناو، زور به ره می به سودو كوئمان به ده ست گه شتوو به بی نه وه ی ناوی نووسه ره كه ی له سه ر بو بیت خوژگه بو ناوی نو سه ره كه خوازراوه، زور كه سانیش به ناویکی دیاری كراوه وه به ره مه کانیا ن بلاو كر دو وه ته وه دواتر خو شیان ده ركه و توون به نا چاری به لام به ره م و كرداره كان له پی شتر بو وه نه ك نا وه كه.

قیبله وهك ناو وه جیگه روونه، كه ده كه وپته كه عبه ی پیروژه وهو له گشت دونیادا مسوولمانان له نویژه كانیاندا روژی پینچ جار به لانی كه مه وه رووی تپده كهن، قیبله ئه و ئاراسته راسته یه كه خوای گه وه هه لی بژاردوو وهك تاكه رووگه ی راستی و ون نه كردنی په یامه گه وه كانی قورئان، وه په یام لهم رووگه دا به گشتی و كو مه ل داوای یهك ئامانجی و یهك ریگه بیمان لی ده كات كه ئه ویش له قورئاندا ده ستنیشان كراوه به (صراط المستقیم) ده ستنیشان كراوه...

قیبله

د. عومەر عهلی

